ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ & ਅਨੁ.
ਬਨਾਮ
ਬੀ. ਆਰ. ਮੁਰਲੀਧਰ & ਓਰਸ.
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1966 ਦਾ 2013)
ਜੁਲਾਈ 28, 2022

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ: ਕਰਨਾਟਕ ਸਲਮ ਖੇਤਰਾਂ (ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਫਾਈ) ਐਕਟ, 1973 – ਧਾਰਾਵਾਂ 17, 18, 20 – 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ – ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਰਕਮ – ਰਾਜ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 2005 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ 1973 ਦੇ ਐਕਟ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਸੀ – ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਚੁਕੌਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 20 ਦੇ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਵਿਧਾਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਾਰੇਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਤਿੰਨ ਸੌ ਗੁਣਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਯੋਗ" ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ – ਅਤੇ, ਜਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਾਰੇਆਂ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 23 ਅਤੇ 24 ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ – ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਾਰੇਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਲਨਾਤਮਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੋਧ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ – ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 1973 ਦਾ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟ. 31C ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਛੂਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ 44ਵੇਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਗੁਣਾ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਵਿਧੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਨਿਆਇਆ, ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ 1973 ਦਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟ. 39(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟਸ. 14, 19 ਜਾਂ 31 ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇਗਾ - ਨਾਲ ਹੀ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 1973 ਦਾ ਐਕਟ 20.06.1979 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 44ਵੇਂ ਸੋਧ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਟ. 31ਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 20.04.1972 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ - ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਐਕਟ, 1894 - ਸੈਕਸ਼ਨ 23, 24 - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟ.19(1)(ਐਫ), 31ਸੀ, 39(ਬੀ)।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 1894 ਜਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਾਂਗ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, 23.6.2005 ਦੀ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇ ਬਹਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ (ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਸੂਚਨਾ) ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਕਸ਼ਮ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ "ਝੁੱਗੀ ਖੇਤਰ" ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ "ਝੁੱਗੀ ਸਫਾਈ ਖੇਤਰ" ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜਾਂ ਝੁੱਗੀ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਝੁੱਗੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਝੁੱਗੀ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵੈਧ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਮਾਂ ਦੇ ਬਹਾਵ ਨਾਲ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਫਿਰ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਗਲਤੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20, 20ਏ]

2. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਮਰਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸਮੇਤ ਹਨ। ਰੀਮਾਂਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦਲੀਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਹੈ — ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਲਮ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸਲਮ ਸਫਾਈ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਕ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਵੀਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦੀ।[ਪੈਰਾ 21]

3. ਇਹ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਓਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 39(ਬੀ) ਵਿੱਚ "ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮਟੀਰੀਅਲ ਸਰੋਤਾਂ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੀਮਾਂਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23, 24]

ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ, ਕਾਮਰੂਪ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾਨਾਥ ਸਰਮਾ ਏਆਰ 1968 ਐਸ.ਸੀ. 394 : [1968] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 561; ਕੇ.ਟੀ. ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ (2011) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2011] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 636; ਹਿਜ਼ ਹੋਲੀਨੈੱਸ ਕੇਸਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਸ੍ਰੀਪਾਦਗਲਵਾਰੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੇਰਲਾ & ਹੋਰ (1973) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 225 : [1973] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1089; ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ & ਹੋਰ, ਵਗੈਰਾ ਬਨਾਮ ਰੰਗਨਾਥ ਰੈੱਡੀ & ਹੋਰ, ਵਗੈਰਾ, ਵਗੈਰਾ ਏਆਰ 1978 ਐਸ.ਸੀ. 215 : (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471 : [1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641; ਮਹਾਰਾਓ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਭੀਮ ਸਿੰਘਜੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ & ਹੋਰ (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 166; ਰਾਜੀਵ ਸਰੀਨ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤਰਾਖੰਡ & ਹੋਰ (2011) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 708 : [2011] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1012; ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਸੰਤੀਬਾਈ ਮੋਹਨਲਾਲ ਖੇਤਾਨ & ਹੋਰ (1986) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 516 : [1986] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 707; ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਓਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ & ਹੋਰ (2013) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 522 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਹਵਾਲਾ

[1968] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 561

[2011] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 636

[1973] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1089

[1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641

(1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 166

[2011] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1012

[1986] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 707

(2013) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 522

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 7

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 9

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 11

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 11

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 11

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 11

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 11

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1966 ਦਾ 2013.

28.08.2012 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 918 ਦਾ 2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ.

ਨਾਲ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4959 ਦਾ 2022.

ਨਿਖਿਲ ਗੋਏਲ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਨਿਖਿਲ ਨੈਯਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਵੀ. ਐਨ. ਰਾਘੁਪਤੀ, ਐਸ. ਉਦਯ ਕੁਮਾਰ ਸਾਗਰ, ਮਿਸ ਬੀਨਾ ਮਾਧਵਨ, ਐਲ. ਐਮ. ਚਿਦਾਨੰਦਯਾ, ਪੀ. ਮੋਹਿਤ ਰਾਵ, ਗੋਵਿੰਦ ਮਨੋਹਰਨ ਲਈ ਮੈਸਰਜ਼ ਲਾਇਅਰ ਐਸ ਨਾਰੀਮਨ ਪੁਆਇੰਟ ਐਂਡ ਕੋ., ਮਿਸ ਪ੍ਰੀਥਾ ਸ੍ਰੀਕੁਮਾਰ ਅਯਰ, ਅਭਿਨਵ ਰਮਾਨੰਦ, ਧਨੰਜ□ ਰੈਜੈਲ, ਮਿਸ ਨੇਹਾ ਮੈਥੇਨ, ਮਿਸ ਮਾਨਸੀ ਬਿੰਜਰਕਜਾ, ਸ਼ੁਭਰਾਂਸ਼ੂ ਪਾਧੀ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਯਾਦਵ, ਰਕਸ਼ਿਤ ਜੈਨ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਬੰਸਲ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ 23.6.2005 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐਚ.ਡੀ 34 ਕੋਮਾਈਐਮਈ 2004, ਬੈਂਗਲੋਰ ਜੋ ਕਰਨਾਟਕ ਸਲੰਮ ਏਰੀਆਜ਼ (ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ) ਐਕਟ, 19731SUPERSCRIPT ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 22611 ਦੇ 20052SUPERSCRIPT, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 20955 ਦੇ 20053SUPERSCRIPT ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21912 ਦੇ 2005 (ਜੀ.ਐਮ-ਸਲੰਮ)4SUPERSCRIPT ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੋਰ5SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ।

2. ਸਟੇਟਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੋਹਰੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਆਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ, 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 14.10.1982 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਓ ਨੋਟੀਸ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਹਾਵ ਨਾਲ, ਸਟੇਟਡ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਓ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ) ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ 23 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਹੜੇ ਤੌਰ ਤੇ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਦਕਿ, ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭ੍ਰਾਮਕ ਰਕਮ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ, ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 18946SUPERSCRIPT ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ।

3. ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮਿਤੀ 20.9.2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਐਲਾਨਿਆ। ਉਸ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਉਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 14.10.1982 ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਮੁਕ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ

ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਦੀਆਂ ਆਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 23.6.2005 ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਫਿਰ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਹਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਬਾਰੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗ

4. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੇ ਨਿਆਂਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਾਸ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 (ਵੀ. ਬਾਲਸੁਬ੍ਰਮਣਿਆ @ ਬਲੇਂਦਰ ਵੇਂਕਟਾ), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੇ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 28.4.2012 ਨੂੰ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 918 ਦੇ 2008 ਅਤੇ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1484-1485 ਦੇ 2011 (ਜੀ.ਐਮ-ਸੂਟ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾ (ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3) ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕ੍ਰਾਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੇ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਅਤੇ ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਿਮ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 23.6.2005 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਪਰਯਾਪਤ ਵਿਚਾਰਣਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹੈ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੇ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੇ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਹਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਲਨਾਤਮਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੋਧ ਲਿਆਵੇ। ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 918 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1966 ਦੇ 2013 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਮਿਤੀ 25.2.2013 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

“ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 39396/2012

ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।”

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਸਲਮ ਏਰੀਆਜ਼ (ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਫਾਈ) ਐਕਟ, 1973 [ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ ‘ਐਕਟ’] ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਰਹੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤੈਅ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗਾ।”

5. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਮੁੱਖ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 (ਐਮ/ਐਸ. ਚੰਦਰਾ ਸਪਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵੀਵਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ) ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹੈ, ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸਵਤੰਤਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੰਬਰ ਹੈ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1492 ਦੀ 2008 (ਜੀ.ਐਮ-ਏ.ਐਲ.ਯੂ.ਐਮ), ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 17.8.2012 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 18942 ਦੀ 2013 ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਾਸ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕ੍ਰਾਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲਾਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

6. ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਨਿਖਿਲ ਗੋਏਲ, ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਮਿਸਟਰ ਨਿਖਿਲ ਨੈਯਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

7. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਾਰੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਿਆਂਯੋਗ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਗੁਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭਰਮ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਰਮਪੂਰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਇਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਕਾਮਰੂਪ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾਨਾਥ ਸਰਮਾ 7 ਅਤੇ 1973 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਢੰਗ:

“18. ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

19. ਮੈਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਗਰਾਜੱਪਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭੂਮੀ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

20. ਇਸ ਦੇ ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੇ ਜਨਤਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸੰਪੱਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲਕ ਵਾਂਝਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ। ਪਰ ਉਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਝੁੱਗੀ-ਝੌਂਪੜੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਕੀਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

21. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸਲਮ ਏਰੀਆਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਮ ਏਰੀਆਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਤੈਅ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅੱਜ, ਸਲਮ ਏਰੀਆਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਜ਼ਿਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲੈਂਡ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਅਤੇ 24 ਅਨੁਸਾਰ ਹ

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

8. ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 31C ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਰਕ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 1973 ਦਾ ਐਕਟ 29.10.19748SUPERSCRIPT ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 31C ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 44ਵੀਂSUPERSCRIPT ਸੋਧ — ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 19(1)(f) ਅਤੇ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਸਨ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫਿਰ ਉਹ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ:

"ਕੀ ਕੇ. ਟੀ. ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ9SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

16. ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 31-ਸੀ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ 44ਵੀਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ "ਐਕਟ" ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ 44ਵੀਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇ.ਟੀ. ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕਾ1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ 44ਵੀਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਗੁਣਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਹੈ।

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇਆਂ ਨੇ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਹਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਰਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, 1973 ਦਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 20, ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 31C ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ 44ਵਾਂ ਸੋਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ 20.6.1979 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1973 ਦਾ ਐਕਟ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਚਛੇਦ 31C ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 20.4.1972 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਿਜ਼ ਹੋਲੀਨੈੱਸ ਕੇਸਵਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਸ੍ਰੀਪਾਦਗਲਵਾਰੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ & ਅਨਜ ਵਿੱਚ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਚਛੇਦ 31C ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ 1973 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 39(b) ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਤਾਬਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸੀ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਰੰਗਨਾਥ ਰੈੱਡੀ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ & ਅਨਜ, ਮਹਾਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਭੀਮ ਸਿੰਘਜੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਅਨਜ, ਰਾਜੀਵ ਸਰੀਨ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ & ਅਨਜ; ਅਤੇ ਕੇ.ਟੀ. ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ

ਕਾਰਨਾਂ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਝੁੱਗੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਗੰਦੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਕੇ ਝੁੱਗੀ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਝੁੱਗੀ ਸਫਾਈ ਖੇਤਰ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਮੁੜ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਝੁੱਗੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਮੁਦਾਇਕ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 39(b) ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 20 ਕੇਵਲ ਇਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਸਾਧਨ) ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ — ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਗੁਣਾ ਦੀ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਬਸੰਤੀਬਾਈ ਮੋਹਨਲਾਲ ਖੇਤਾਨ & ਅਨਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਟ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬੰਬਈ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1948, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1950, ਬੰਬਈ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰਿਪੇਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਰੀਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1969 ਅਤੇ "ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਲੱਮ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1973"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31C ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 1976 ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ (ਉਸ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕੇਸਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀਪਦਗਲਵਾਰੂ 19 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰੇ 13 ਤੋਂ 15 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ. ਰਾਜ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ "ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸਰੋਤ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਓਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬੈਂਚ (ਨੌਂ ਜੱਜ)। ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ Ors.20, ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

12. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਝੁੱਗੀ-ਝੌਂਪੜੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਝੁੱਗੀ-ਝੌਂਪੜੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ।

13. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ "ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸਰੋਤ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਸੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ 1973 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.3 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ "ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸਰੋਤਾਂ" ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਰਾਦਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

14. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ: ਕੀ ਤਿੰਨ ਸੌ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਅਨੁਚਿਤ, ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ? ਮੰਨਿਆ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪੂੰਜੀਕਰਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸਮੇਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਮੁੱਲ. ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਢੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਭਾਵ, 3.52 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ), ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ 1973 ਐਕਟ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 39 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਣਨਯੋਗ, ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਛੋਟ ਮਿਲੇਗੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 14, 19 ਜਾਂ 31. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ 1973 ਦਾ ਐਕਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ 20.6.1979 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 44ਵੀਂ ਸੋਧ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 31C ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਸੀ 20.4.1972 ਤੋਂ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਵਿੱਤਰ ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀਪਦਗਲਵਾਰੁ੨੧ .

15. ਇਹ ਬੇਬਾਕ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 31C ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 19 ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਸੰਸਦ/ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਧਾਰਣਾ ਹੈ।

"29. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ 300 ਗੁਣਾ ਦਰ ਤੇ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 7ਵੀਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ III, ਐਂਟਰੀ 42 ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਤੇ ਮੰਗ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਲੈਂਡ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਸਮੇਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਖੇਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੈਂਡ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 20 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਦ ਤੱਕ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ 300 ਗੁਣਾ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੈਂਡ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 300A ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਲੈਂਡ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਜੋਂ ਖਾਲੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

30. ਮਾਨ ਲਈਏ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਖਾਮੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ 300 ਗੁਣਾ ਅਨੁਸਾਰ।

18. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੋਕਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਜ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“10. …ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 300 ਗੁਣਾ ਹੈ ਜੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਹੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਦਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਝੁੱਗੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਦਾਇਤਵ ਵਜੋਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੇਵਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20

ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਲੱਖ ਝੁੱਗੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਅਰਥਾਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇ.ਐਸ.ਏ. (ਆਈ & ਸੀ) ਐਕਟ, 1973 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 17 ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 20 ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 300ਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।" 19. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ, 1973 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਕਹਿਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਕਹੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ 1973 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 1973 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ, 1973 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

20. ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 1894 ਜਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਾਂਗ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, 23.6.2005 ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇ ਬਹਾਵ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ (ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਸੂਚਨਾ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ "ਝੁੱਗੀ ਖੇਤਰ" ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ "ਝੁੱਗੀ ਸਫਾਈ ਖੇਤਰ" ਦੇ ਮੁੜ-ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਝੁੱਗੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਝੁੱਗੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਝੁੱਗੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ ਕਿਉਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇ ਬਹਾਵ ਨਾਲ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

20A. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਟੇਟਡ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਫਿਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਵਰਤੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

21. ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੜ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸਮੇਤ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਿਮਾਂਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦਲੀਲ ਉਠਾ ਸਕਣ — ਜਿਸ ਨੂੰ ਝੁੱਗੀ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਝੁੱਗੀ ਸਫਾਈ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

22. ਨਤੀਜਤਨ, ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੈਤੇ ਨਿਆਂਕ ਅੱਗੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ

ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਅੰਦਰ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਭੇਜਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੈਤੇ ਨਿਆਂਕ ਅੱਗੇ ਸਤੰਬਰ 2022 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

23. ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੈਤੇ ਨਿਆਂਕ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 39(ਬੀ) ਵਿੱਚ "ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਸਰੋਤਾਂ" ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ23$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਪਵੇ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਆਇਕ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਟਕਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਬਚਾਉ ਵਜੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕਾਰਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵੰਡ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 17.8.2012 ਅਤੇ 28.8.2012 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਾਂ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੈਤੇ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 20.9.2007 ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 22611 ਦੇ 200524, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 20955 ਦੇ 200525 ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21192 ਦੇ 200526 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਕਿ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੈ, ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

25. ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਸਤੰਬਰ 2022 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੈਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।
ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate